

การละทิ้งความยึดมั่นทั้งสี่

ภาพ: ท่านเจซุน โชกิ ดรักป้า เกียลเซน

เรียนกัลยาณมิตรทั้งใกล้และไกล

เนื่องในวันทีระลึกปรมจารย์ปีทสมภพวันนี้ ข้าพเจ้าต้องการแบ่งปันคำสอนที่สรุปสาระสำคัญทั้งหมดของยานแห่งเหตุของพระสูตรกับท่านทั้งหลาย เมื่อครูแห่งชา-กย้า ท่านโชกิ ดรักป้า เกียลเซน มีนิมิตถึงพระมัญชุศรี ท่านได้ขอให้พระมัญชุศรีแสดงแก่นสำคัญของธรรมะ พระมัญชุศรีได้กล่าวตอบเป็นโคลกสี่วรรค เรียกว่าคำสอนเรื่อง “การละทิ้งความยึดมั่นทั้งสี่” ดังนี้

หากท่านยึดติดชีวิตนี้ ท่านย่อมไม่ใช่ผู้ปฏิบัติธรรม

หากท่านยึดติดกับสังสารวัฏ ท่านย่อมไม่มีเนกขัมมะสละโลก

หากท่านยึดถือแต่ประโยชน์ส่วนตน ท่านก็ไม่มีโพธิจิต

หากเกิดความยึดติดขึ้น ท่านย่อมไม่มีทัศนะ

วรรคแรก “หากท่านยึดติดชีวิตนี้ ท่านย่อมไม่ใช่ผู้ปฏิบัติธรรม” ส่วนใหญ่หมายถึงโลกธรรมทั้งแปด อย่างที่ข้าพเจ้ามองเห็น สิ่งที่เราคิดตลอดทั้งวันนั้นติดอยู่กับโลกธรรมทั้งแปดประการ และใครก็ตามที่จมอยู่กับโลกธรรมทั้งแปดนั้น ย่อมไม่ใช่ผู้ปฏิบัติธรรมที่แท้จริง

ในวรรคที่สอง “หากท่านยึดติดกับสังสารวัฏ ท่านย่อมไม่มีเนกขัมมะสละโลก” ‘สังสารวัฏ’ หรือการดำรงอยู่เป็นวัฏจักร โดยพื้นฐานแล้วหมายถึงความคิดไม่รู้จบของเรา เราไม่อาจรับรู้ถึงแก่นแท้ของความคิดได้หากยังไล่ตามความคิดของเราอยู่เสมอ ไม่ว่าจะป็นกุศลหรืออกุศล เมื่อเรากระโดดจากความคิดหนึ่งไปยังอีกความคิดหนึ่ง เราก็ไม่ตระหนักถึงเหตุที่วัฏจักรนี้ดำรงอยู่ หรือเหตุแห่งการหลุดพ้น ในกรณีเช่นนี้ การสละโลกจึงไม่มีโอกาสเกิดขึ้น ในทางกลับกัน เพื่อที่จะเห็นธรรมชาติของความคิดของเราและหลุดพ้นจากมัน เราจำเป็นต้องสละโลก

วรรคที่สาม “หากท่านยึดถือแต่ประโยชน์ส่วนตน ท่านก็ไม่มีโพธิจิต” หมายถึง การบ่มเพาะความกรุณาและโพธิจิตของเรา ความกรุณาและโพธิจิตที่บริสุทธิ์และแท้จริงนั้นไม่แปรเปลี่ยนด้วยร่องรอยของความยึดติดหรือประโยชน์ส่วนตนเพียงเล็กน้อย ในที่นี้ ประโยชน์ส่วนตน หมายถึง ความคาดหวังเล็กๆ น้อยๆ ที่เรามักจะรักษาไว้ตลอดทุกการกระทำและการปฏิบัติของเราเพื่อประโยชน์บางอย่างที่เราอาจได้รับ เพื่อที่จะละความยึดติดเล็กๆ น้อยๆ กับประโยชน์ส่วนตนของตนเอง เราจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนตนเองและผู้อื่นผ่านการฝึกฝน *ตงเส้น* คือการให้และรับ

ท้ายที่สุด ในวรรคสุดท้าย “หากเกิดความยึดติดขึ้น ท่านย่อมไม่มีทัศนะ” ความยึดติด หมายถึง ความคิดปรุงแต่ง จิตของเราหมกมุ่นอยู่กับความคิดในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคตอยู่ตลอดเวลา ความคิดปรุงแต่งที่ไม่หยุดนี้เป็นรูปแบบของความยึดติด เมื่อเราจัดความยึดติดเช่นนั้นทั้งหมด ปัญญาญาณที่รู้แจ้งเอง ทัศนะที่แท้ก็จะปรากฏ แต่ตราบดีที่ท่านมีความยึดติด ทัศนะที่แท้ก็จะไม่ปรากฏ

ดังนั้น ในวันที่ระลึกปรมจารย์ปีทสมภพนี้ ข้าพเจ้าจึงอยากเตือนท่านด้วยคำสอนเฉพาะนี้ว่า เราทุกคน
ต้องชำระจิตให้บริสุทธิ์ ด้วยว่าจิตที่ไม่บริสุทธิ์ ย่อมเกี่ยวข้องกับกรกระทำที่ไม่บริสุทธิ์ เรามักจะลืมประเด็น
สำคัญนี้ไป ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงคิดถึงการแบ่งปันคำสอนสำคัญเรื่องการละทิ้งความยึดมั่นทั้งสี่ เพื่อเป็นการ
เตือนใจเราทั้งหลาย

ด้วยความรักความเมตตา และสวดอธิษฐานให้

สี่พระมิ่งคะลึง (ขอมงคลทั้งปวงจงบังเกิดมี)

พักชก รินโปเช